

The Association of Environmental Justice in Israel (AEJI)
 المنظمة للعدل البيئي האגודה לצדק סביבתי בישראל

מעורבות אזרחית בנושאי תכנון, חברה וסביבה:

סיכום מפגש תושבים בקלנסוואה

19.6.2010

מתנ"ס קלנסוואה

תכנ:

א. מטרות המפגש והפעילות המוצעת

ב. סיכום עמדות והעדפות התושבים ונציגי העירייה

ג. סיכום

בתמונות: משתתפי המפגש בהם (משמאל) ראש העירייה עו"ד חדיג'ה, מנהלת בית הספר הגב' נאטור, תושבי קלנסוואה

מעורבות אזרחית בנושאי תכנון, חברה וסביבה:

סיכום מפגש תושבים בקלנסוואה

הישיבה התקיימה ביום שבת, 19.6.2010 בבניין המתנ"ס המקומי בקלנסוואה בהשתתפות 23 אנשים.

בין הנוכחים: עו"ד מחמוד חדיג'ה (ראש העירייה), מג'דה נאטור (מנהלת ביה"ס היסודי בקלנסוואה), שרה אבו עלי (מורה, אחראית חינוך סביבתי בבית הספר), סלאמה עבדול רחמן (ראש העירייה לשעבר), מוסטפה נאטור (מנהל המתנ"ס המקומי), סמיר סלאמה (מהנדס), מועין נאטור, ד"ר אחמד תאייה (כימאי, הורה לילדים בבי"ס), נאדי תאייה (מהנדס העירייה), כמאל גזאווי (מנהל היחידה הסביבתית איגוד ערים משולש דרומי וחבר הנהלת האגודה לצדק סביבתי), ראוויה גאזי, אבו ראזי, סובחי זידאן (מנהל מחלקת בריאות בעירייה), עבדול חפיז גבאלי (מהנדס הועדה המקומית לתכנון ובנייה), ד"ר תאבת אבו ראס, כרמית לובנוב (האגודה לצדק סביבתי).

א. מטרת המפגש והפעילות המוצעת

המפגש הוא יוזמה של האגודה לצדק סביבתי בישראל הפועלת למעורבות פעילה של תושבים במקום יישובם – תוך הגדרה של יעדים תכנוניים, חברתיים וסביבתיים בהתאמה לצרכי התושבים בכל יישוב.

המשתתפים, כולם תושבי קלנסוואה, חלקם נושאי תפקידים ציבוריים ובכירים במערכות העירוניות והאזורית (תשתיות, חינוך, תכנון, הנדסה, בריאות) ובעלי מחויבות לפעול לרווחת היישוב באופן אקטיבי (התייחסות לכך תובא בהמשך).

בתחילת הישיבה כרמית לובנוב הציגה את העקרונות המנחים את פעילות האגודה לצדק סביבתי ואת מטרת המפגש:

1. **ליצור ולבסס מעורבות פעילה של תושבים** – בדרך של דיאלוג סביבתי-חברתי בין התושבים לבין נציגי העירייה, כד לעודד ולפתח מעורבות משמעותית של התושבים הן בנושאים חברתיים-סביבתיים שוטפים והן ביעדים ארוכי טווח בנושאי תכנון מקיפים.
2. **לזהות ולהגדיר עפ"י צורכי התושבים** מהם סדרי העדיפויות שלהם בנושאי תכנון חברתי-סביבתי
3. **להטמיע ולהבנות העדפות תכנוניות מבחינה חברתית וסביבתית** במערכת התכנון המקצועי המבוססת על צרכי התושבים ולגבש דרכים משותפות לפעול ליישומן.

ב. סיכום עמדות והעדפות התושבים ונציגי העירייה

ד"ר תאבת אבו ראס הציג בפני התושבים שאלון סקר צרכים תכנוניים חברתיים-סביבתיים שגובש על ידינו ונועד להוות כלי עבודה לזיהוי העדפות וצרכי התושבים (מצ"ב כנספח 1). השאלון מיועד להיות מוצג באתר האינטרנט של האגודה ככלי אינטראקטיבי לעודד קבוצות פעילים במקומות יישוב שונים שיוכלו להשתמש בו לצרכי אפיון יעדים ופעילות ברמת יישוב.

<u>הצעה לפתרונות</u>	<u>אפיון בעיות לטיפול מיידי</u>	
חינוך, הסברה, פרויקטים חינוכיים נוספים: לא לבוא לכיתות עם שקיות ניילון	1. פסולת 2. זיהום סביבה באופן כללי 3. שבילי אופניים	שרה אבו עלי מורה בבית הספר
	1. נושאי בטיחות בדרכים: מדרכות	אבו ראזי
בעד מעורבות של תושבים, ופעילות משותפת עם רשויות המדינה, והעירייה ותושבי היישוב	1. פסולת ביתית 2. פסולת גושית ¹ 3. ביוב 4. אכיפה 5. יריות באירועים סקר בעיות אכיפה, סיירת ירוקה הקמת מתקן פסולת ליד מת"ש, תחומי שיפוט.	כמאל גזאווי מנהל היחידה הסביבתית המשולש הדרומי
הסדרת חנייה למשאיות לפינוי אשפה בכניסה ליישוב ובריחוק מבתי התושבים. (משאיות אשפה חונות באופן חופשי ליד בתי התושבים)	1. משאיות אשפה – מטרדי ריח ורעש. נציין כי הטענה בעניין זה רחבה יותר: בעלי משאיות המפנות אשפה ביישובי השרון (היהודיים) גרים רובם בקלנסוואה ויישובי המשולש. ולכן מצד אחד לטענת התושבים, היישובים עצמם סובלים מהזנחה והעדר ניקיון בתחומם, ומהצד השני, סובלים ממטרדי ריחות קשים בשל ניקיון יישובים אחרים. 2. רישוי עסקים / אכיפה נדון הקשר שבין מטרדים ובריאות הציבור	סובחי זידאן מנהל מחלקת בריאות בעירייה

¹ פסולת מוצקה של גופים בעלי נפח גדול כגון פסולת בניין עפר והריסות, גרוטאות יריעות ואריות/שברי-ריהוט/מתכת/פלסטיק/זכוכית/טכסטיל, שמקורה בפסולת ביתית, מסחרית, תעשייתית או חקלאית.

	<p>1. העלה היבטים של תרבות, תחושת ניכור המובילים התייחסות אדישות לסביבה.</p> <p>2. בעיות אכיפה קשות: מפרט כי קיים מפקח אחד בלבד של היחידה האזורית הסביבתית הממונה על פיקוח ב-5 רשויות מקומיות מהן 3 ערים. מעבר לכך, המפקח תושב קלנסוואה כך שנמנע מרישום דוחות בעיר.</p> <p>3. העלה נושא ועדת התכנון.</p> <p>4. כמו כן סקר פעילויות העירייה בנושאים הבאים: -מאמצים שהעירייה עושה בתחום הניקיון: רכישה של מכונת שטיפה לניקוי מסיבי, אינטנסיבי.</p> <p>5. פעילות פיתוח / שיקום וניקוי גדת נחל אלכסנדר לטובת טיילת</p> <p>6. פינוי שטחים ציבוריים לאורך כבישים לתכנון שבילי הליכה</p> <p>7. פעילות לפינוי פולשים לשטחי ציבור</p> <p>- העירייה פתוחה לוועדה ציבורית מטעם התושבים/האגודה</p>	<p>עו"ד חדיג'ה ראש העירייה</p>
<p>- תכנית אב - פעילות בית ספרית להעלאת המודעות - פרס לנשים שמנקות השטח הציבורי (מדרכות) ליד הבתים - תחרות ניקיון וטיפוח הסביבה</p>	<p>1. העדר מודעות, גורם החינוך חשוב ביותר, בעיקר בקרב ילדי בית הספר</p> <p>2. בעיות ניקיון חמורות</p>	<p>עבדול רחמן סלאמה ראש העירייה לשעבר</p>
<p>תכנית עבודה לטווח ארוך כדי לאפשר ליווי של התהליך לאורך זמן ולהבטיח תוצאות</p>	<p>1. חינוך 2. פסולת 3. חשמל סולרי</p>	<p>מועין נאטור מהנדס</p>
<p>הרחבת הגינה הקהילתית לשכונה</p>	<ul style="list-style-type: none"> • סקרה חשיבות חינוך הילדים לנושאי סביבה, יכולת הילד להשפיע במעגלים רחבים של אחים/ הורים/ קהילה • ציטטה מדברי הקוראן על ערכי יחס כבוד לסביבה • העלתה ערך וחשיבות ההתנדבות וסקרה פרויקטים שבית הספר שבניהולה מוביל: מיחזור, קומפוסט, אגירת מי גשם לשימוש להשקיה, רוצה לפתח אנרגיה סולרית על גג בית הספר • גינה קהילתית 	<p>מג'דה נאטור מנהלת בית הספר</p>

תומך בצוות היגוי שיפעל לאורך תקופה ארוכה ויבטיח מימוש בשטח. לא בעד מפגש חד פעמי.	העיר לגבי הצורך להתכנס לתהליך עבודה אופרטיבי, ציין כי בעבר פעמים מספר הועלו רעיונות אך שום דבר לא מומש. משאיות האשפה מהוות מטריד – ריחות, פגיעה תברואתית	ד"ר אחמד תאיה כימאי והורה לתלמידים
ליזום פרויקט אנרגיה סולרית במוסדות ציבור	התייחס לנושא פיתוח מערכות אנרגיה סולרית	סמיר סלאמה מהנדס
	1. חינוך – החל מגיל יסודי. סיפר כי בתקופתו כילד חויבו בפעולות ניקיון, עסקו בגידול ירקות בבית הספר ושמרו על קשר לסביבה. 2. אחריות העירייה 3. אכיפה	עבדול חפיז ג'באלי מהנדס הועדה המקומית לתכנון ובנייה
השתלמות לפעילי סביבה	מציע מפגש לא חד פעמי, אלא מפגשי המשך	מוסטפה נאטור מנהל מתנ"ס
	הדגיש את חשיבות שיתוף הפעולה בין התושבים לראש העירייה והאחראים בעירייה על נושאי התכנון, בריאות, סביבה ציין כי האגודה תלווה את הפעילות ותעמיד לרשות התושבים יידע וכלים מקצועיים להמשך הבניית המעורבות האזרחית.	תאבת אבו ראס מנהל שותף האגודה לצדק סביבתי

ג. סיכום:

נציין כי עצם קיום הישיבה עורר עניין וזכה לתמיכה בקרב התושבים, ראש העירייה ועובדי העירייה. יחד עם זאת הובע חשש מצד התושבים כי המפגש יהיה בבחינת 'אירוע חד פעמי' ולפיכך ההמלצות שלנו לפעולה לוקחות בחשבון היבטים אלה: רצון לשינוי ממשי בקרב התושבים, והצורך לעגן הפעילות במסגרת מלווה ארוכת טווח, כטבעם של תהליכים לשינוי חברתי-סביבתי.

1. ההמלצה של האג' לצדק סביבתי לשמור על ערוץ תקשורת והידברות פתוחים בין התושבים לבין ראש העירייה וצוותו התקבלה בהסכמה רחבה של המשתתפים.
עוד המלצנו על הקמת ועדה/צוות היגוי לנושאי תכנון חברתיים-סביבתיים של קלנסוואה בהשתתפות נציגות תושבים, נציגי העירייה, נציגי האגודה לצדק סביבתי.

הועדה תפעל לריכוז הנושאים ולגבש דרכים לפעילות בתחום התכנון הסביבתי, חינוך סביבתי, ומדיניות מוניציפאלית סוציו-סביבתית, הלוקחת בחשבון גם את הערכות ועמדות התושבים כפי שהועלו במפגש וידונו במפורט במסגרת ועדת ההיגוי.

2. ניתוח העדפות ועמדות התושבים באשר לבעיות סביבתיות הדורשות טיפול מיידי.

סדרי העדיפויות של התושבים, באופן מובהק הן:

- פסולת לסוגיה (ביתית, גושית)
- אכיפה
- חינוך

שלושת הנושאים לעיל חזרו בכל דברי המשתתפים. שני נושאים נוספים בעלי חשיבות הם:

- שבילים לצורכי פעילות פנאי וספורט, הליכה, אופניים
- שטחי ציבור

3. האגודה לצדק סביבתי תסייע:

1. תשתתף באופן פעיל בוועדת ההיגוי הציבורית בקלנסוואה, ראשונה מסוגה ביישוב ובאזור המשולש בכלל.
2. תיזום סדנא לפעילי סביבה לשם הכשרה ורכישת כלים ומיומנויות ליצירת מעורבות פעילה. לשם כך, תפנה בבקשה למימון לקרנות פוטנציאליות בנושא
3. תעביר תרומה של 1000 ₪ לתחרות בנושא סביבה במסגרת בית ספרית /יישוב
4. תפעל ליצירת קשר עם השדולה הסביבתית-חברתית בכנסת לתיאום סיור סביבתי בקלנסוואה במושב החורף של הכנסת 2010.
5. תפעל במשותף לארגון אירוע ציבורי בנושא סביבה בשיתוף בית הספר והעירייה. אירוע זה ייקבע כאירוע שנתי מסורתי ל"יום הסביבה בקלנסוואה" במסגרתו יוענקו פרסים לזוכים בתחרות (גינון/ניקיון/מוסד מטופח וכד').
6. תפעל, במסגרת הועדה הציבורית, לאיתור אנשי מקצוע מתחום התכנון הסביבתי שיייעו בהכנת תכנית אב סביבתית לשטחי הציבור בקלנסוואה ובתיאום עם מוסדות התכנון ותלווה התהליך.
7. סימת הפעילות שנבחרה (כמעין קונצפט על לכל הפעילויות בתחום): **קלנסוואה מובילה**

שינוי חברתי-סביבתי במשולש הדרומי

מצ"ב:

1. נספח: סקר העדפות וצרכי תכנון, חברה וסביבה ביישוב. 2. ההזמנה למפגש